

Сарајево, 25.07.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 18.07.2022. – 22.07.2022.**

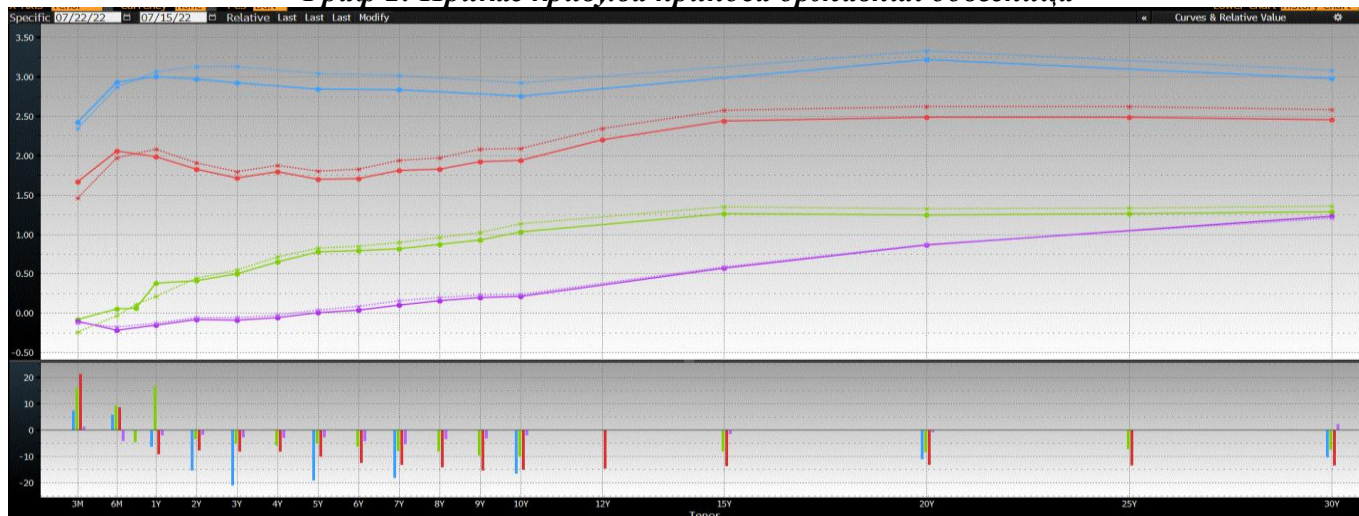
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22	15.7.22	22.7.22
2 године	0,47	0,45	3,12	2,97	1,92	1,85	-0,06	-0,08
5 година	0,83	0,78	3,03	2,84	1,81	1,71	0,04	0,01
10 год.	1,13	1,03	2,92	2,75	2,09	1,94	0,24	0,22

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	15.7.22		22.7.22
3 мјесеца	-0,172	-	-0,044
6 мјесеци	-0,040	-	0,052
1 година	0,245	-	0,414

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 22.07.2022. године (пуне линије) и 15.07.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Током протекле седмице одржан је састанак ЕЦБ на којем је донесена одлука да се повећа референтна каматна стопа за 50 базних поена, што је било више од очекиваних 25 базних поена. Као разлог већег повећања каматне стопе наведени су посљедњи подаци о инфлацији, слаб евро, те једногласно одобрење програма Transmission Protection Instrument (ТРІ). Све три каматне стопе ЕЦБ су повећане за по 50 базних поена – референтна (енг. main refinancing operations) на 0,50%, стопа по којој се банке задужују код ЕЦБ (енг. marginal lending facility) на 0,75% и стопа коју ЕЦБ одобрава банкама за депозите (deposit facility) на 0.00%. ЕЦБ је уклонила раније коришћене смјернице монетарне политике, те је истакнуто да ће се наредне одлуке доносити у складу са доступним подацима, као и да ће се одлучивати на мјесечном нивоу. ЕЦБ је, такође, публиковала алат за антифрагментацију тржишта ЕУ, ТРІ, којим је ЕЦБ детаљно спецификовала четири критеријума: усклађеност са фискалним оквиром ЕЦБ, одсуство озбиљних макроекономских неравнотежа, фискална одрживост и здраве политике које су у складу са посвећености земље плановима опоравка. На пратећој прес-конференцији на питање да ли се ТРІ

може користити за обуздавање политичких превирања у Италији, Lagarde није могла дати чврст став односно обавезивање.

Крајем седмице члан УВ ЕЦБ Rehn је изјавио да тренутно нема знакова инфлаторне спирале, док је његов колега Казимир изјавио да би наредно повећање референтне каматне стопе могло износити између 25 до 50 базних поена у зависности од економског развоја у еврозони и шире. Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ће ЕЦБ повећавати каматне стопе док се инфлација не врати на циљани ниво од 2%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлација – ЕЗ (Г/Г) F	ЈУН	8,6%	8,6%	8,1%
2.	Стопа инфлације - Аустрија (Г/Г) F	ЈУН	-	8,7%	7,7%
3.	Текући рачун – ЕЗ (у милијардама EUR)	МАЈ	-	4,5	-3,9
4.	Трговински биланс – Италија (у милионима EUR)	МАЈ	-	12,0	-3.639
5.	Трговински биланс -Шпанија (у милионима EUR)	МАЈ	-	-4.795	-6.394
6.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ЈУЛ	-24,9	-27,0	-23,8
7.	Индекс повјерење потрошача – Холандија (прелим.)	ЈУЛ	-	-51	-50
8.	Стопа незапослености – Холандија	ЈУН	3,3%	3,4%	3,3%
9.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	ЈУЛ	51,0	49,6	52,1
10.	PMI индекс прерађивачког сектора -Њемачка (прелим.)	ЈУЛ	50,7	49,2	52,0
11.	PMI индекс прерађивачког сектора -Француска (прелим.)	ЈУЛ	51,0	49,6	51,4
12.	PMI индекс услужног сектора - ЕЗ (прелим.)	ЈУЛ	52,0	50,6	53,0
13.	PMI индекс услужног сектора - Њемачка (прелим.)	ЈУЛ	51,4	49,2	52,4
14.	PMI индекс услужног сектора – Француска (прелим.)	ЈУЛ	52,8	52,1	53,9
15.	Композитни PMI индекс – ЕЗ (прелим.)	ЈУЛ	51,0	49,4	52,0
16.	Композитни PMI индекс - Њемачка (прелим.)	ЈУЛ	50,2	48,0	51,3
17.	Композитни PMI индекс - Француска (прелим.)	ЈУЛ	51,1	50,6	52,5

САД

Тржиште некретнина у САД, које је веома осјетљиво на промјене каматних стопа, током ове године је знатно ослабило јер је Фед агресивно повећао каматну стопу како би утицао на смањење растуће инфлације која је достигла највиши ниво у посљедњих 40 година. Просјечна фиксна каматна стопа на тридесетогодишњу хипотеку је повећана на 6% у јуну у односу на 3,3% на почетку године. Иако је непознато колико ће се повећати каматне стопе на хипотекарне кредите у наредном периоду, готово је сигурно да ће још неко вријеме остати високе пошто Фед планира да повећа референтну каматну стопу на састанку FOMC-а који се одржава ове седмице.

Продаја постојећих кућа САД је смањена пети мјесец заредом, на најнижи ниво у посљедње двије године, будући да растуће камате и рекордно високе продајне цијене чине куповину куће недостижном за све већи број домаћинства у САД. Reutersова анкета је показала да економисти сматрају да је вјероватноћа рецесије око 40% у наредних 12 мјесеци, док је у мјесецу раније ова вјероватноћа износила 25%.

Министрица финансија Yellen је за NBC изјавила да ће економија САД вјероватно доживјети извјесно успоравање уз спорије отварање нових радних мјеста, али је додала да не сматра да је у питању рецесија. Пошто стопа инфлације САД расте најбржим темпом у посљедње четири деценије, све већи број аналитичара сматра да ће бити неизбежна рецесија и повећање незапослености. Потези Феда ће вјероватно додатно наштетити економији САД, како би растућу инфлацију ставили под контролу. По ријечима Yellen, Фед је задужен за успостављање политике која ће смањити стопу инфлације у САД.

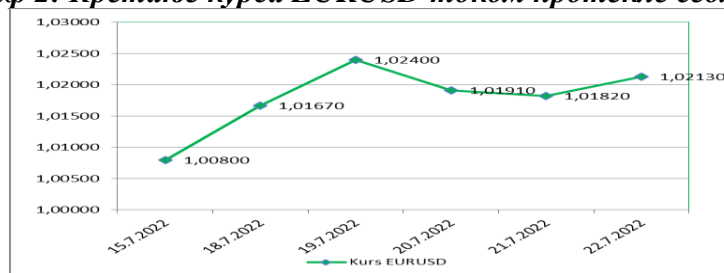
Тржишни учесници су у ишчекивању састанка FOMC-а који се завршава 27. јула, на којем се очекује повећање референтне каматне стопе од 75 или 100 базних поена.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	НАНВ индекс тржишта некретнина	ЈУЛ	65	55	67
2.	Индекс започетих кућа (М/М)	ЈУН	2,0%	-2,0%	-11,9%
3.	Грађевинске дозволе (М/М)	ЈУН	-2,7%	-0,6%	-7,0%
4.	Продаја постојећих кућа (М/М)	ЈУН	-1,1%	-5,4%	-3,4%
5.	МБА апликације за хипотекарне кредите	15. јул	-	-6,3%	-1,7%
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	16. јул	240.000	251.000	244.000
7.	Континуирани захтјеви незапослених	9. јул	1.340.000	1.384.000	1.333.000
8.	Водећи индекс	ЈУН	-0,6%	-0,8%	-0,6%
9.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.)	ЈУЛ	52,0	52,3	52,7
10.	PMI индекс услужног сектора (прелим.)	ЈУЛ	52,7	47,0	52,7
11.	Композитни PMI индекс (прелим.)	ЈУЛ	52,4	47,5	52,3

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0080 на ниво од 1,0213.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Утрка за премијера је настављена током протекле седмице, те се сада избор води између два кандидата – Sunaka и Truss. Анкете у Великој Британији показују да се Liz Truss фаворизује као кандидат на позицију премијера и лидера Конзервативне партије. Уколико би Truss победила, то би могло утицати на слабљење фунте узимајући у обзир њене промјенљиве ставове о питању пореске и монетарне политике.

Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да ВоЕ разматра опцију смањења државних обвезница у портфељу за 50 до 100 милијарди фунти у наредних годину дана, што би се реализовало кроз комбинацију активних продаја и реоткупа ових обвезница. ВоЕ би тиме требало да постане прва централна банка која је почела са продајама државних обвезница које су куповане током десетогодишњег периода као дио покушаја да се стимулише економија Велике Британије. ВоЕ је у фебруару престала да реинвестира доспијевајуће обвезнице из укупног програма квантитативних олакшица вриједног 875 милијарди фунти. Од тада је вриједност ових средстава смањена на 847 милијарди фунти.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	ЈУЛ	-	9,3%	9,7%
2.	Захтјеви незапослених за помоћ (у 000)	ЈУН	-	-20.000	-34.700
3.	ILO стопа незапослености (квартално)	МАЈ	3,8%	3,8%	3,8%
4.	Инфлација (Г/Г)	ЈУН	9,3%	9,4%	9,1%
5.	Малопродаја (Г/Г)	ЈУН	-5,3%	-5,8%	-4,7%
6.	PMI прерађивачки сектор Р	ЈУЛ	52,0	52,2	52,8
7.	PMI услужни сектор Р	ЈУЛ	53,0	53,3	54,3

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,85015 на ниво од 0,85093, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2033 на ниво од 1,1855.

ЈАПАН

ВоЈ је на састанку одржаном у четвртак повећала прогнозу инфлације, али је задржала ултраниске каматне стопе и упозорила на ризике са којима се суочава крхка економија Јапана, оснажујући свој став у периоду када све централне банке поштравају монетарну политику. ВоЈ је задржала референтну каматну стопу на нивоу од -0,1%. Циљани ниво приноса на десетогодишње државне је и даље на нивоу од око 0%. ВоЈ је такође обећала да ће наставити куповати десетогодишње државне обвезнице по приносу од 0,25% сваког радног дана. Док растући трошкови горива и робе “гурају” инфлацију Јапана изнад циљаног нивоа од 2%, ВоЈ је више пута поновила да не жури да повуче подстицаје јер успоравање глобалног економског раста замагљује изгледе за још увијек крхку економију Јапана. У новим кварталним пројекцијама, ВоЈ је повећала прогнозу инфлације на 2,3% са 1,9% за текућу фискалну годину, док је стопу инфлације за наредну фискалну годину повећала на 1,4% са 1,1%. ВоЈ је смањила прогнозу БДП за ову фискалну годину на 2,4% са 2,9% те је упозорила на потенцијалне опасности од дуготрајних ограничења понуде, раста цијена роба, пандемије и рата у Украјини.

Влада Јапана је именovala нове чланове одбора ВоЈ, Takatu, економисту који је упозорио на негативне ефекте монетарног попуштања. Таката ће заузети мјесто економисте Катаоке, који се залагао за додатно ублажавање монетарне политике како би подстакao економски раст. Други именовани је Tamura, банкарски ветеран који ће замијенити Hitoshi Suzukija.

Гувернер Kuroda изјавио је да је слаб ЈПЈ последица „соло снажног“ USD и да незнатно повећање каматних стопа у Јапану неће зауставити депрецијацију ЈПЈ. Он је напоменуо да би значајно повећање каматних стопа зауставило депрецијацију ЈПЈ, али да би са друге стране нанијело велику штету економији Јапана.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама ЈПЈ)	ЈУН	1.559,7	1.383,8	2.385,8
2.	Извоз (Г/Г)	ЈУН	17,0%	19,4%	15,8%
3.	Увоз (Г/Г)	ЈУН	46,3%	46,1%	48,9%
4.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) финал.	ЈУН	-	17,1%	23,7%
5.	Стопа инфлације (Г/Г)	ЈУН	2,4%	2,4%	2,5%
6.	Стопа темељне инфлације (Г/Г)	ЈУН	0,9%	1,0%	0,8%
7.	PMI индекс прерађивачког сектора (прелим.)	ЈУЛ	-	52,2	52,7
8.	PMI индекс услужног сектора (прелим.)	ЈУЛ	-	51,2	54,0
9.	Композитни PMI индекс (прелим.)	ЈУЛ	-	50,6	53,0

ЈПЈ је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPЈ забиљежио пад са нивоа од 139,63 на ниво од 139,00. ЈПЈ је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPЈ забиљежио пад са нивоа 138,57 на ниво од 136,12.

НАФТА И ЗЛАТО

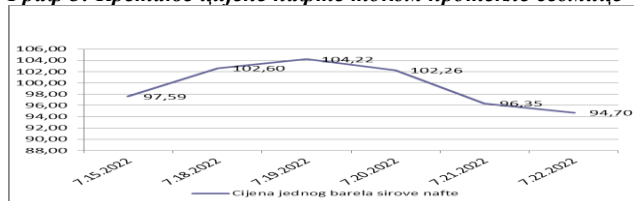
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 97,59 USD (96,82 EUR).

Током протекле седмице тржиште нафте је било прилично волатилно јер инвеститори процјењују односе између понуде и потражње пошто се неизвјесности појављују на обје стране. У овој години цијена нафте је повећана за око 25%, углавном као посљедица односа Русије и Украјине. Почетком седмице цијена нафте је расла под утицајем општег раста цијена добара. Фјучерси на природни гас у САД су повећани јер су високе температуре у САД појачале тражњу за гасом. Слично стање је забиљежено и у Великој Британији и Француској гдје је топлотни талас такође утицао на појачану тражњу за гасом, а тиме и његову цијену. Поред тога, неизвјесности око отварања Сјеверног тока 1 додатно су појачале нервозу на тржишту енергената.

Министар спољних послова Саудијске Арабије принц Фејсал бин Фархан је изјавио да на глобалним тржиштима не постоји недостатак нафте, али постоји проблем недостатака капацитета у рафинеријама које нису у могућности да произведу довољно нафте која ће задовољити тражњу. Цијена нафте је почела да се постепено смањује након што је ЕИА објавила податак да су залихе бензина у САД повећане на седмичном нивоу, док је раст каматних стопа ЕЦБ појачао забринутост око глобалне тражње за овим енергентом. Осим тога, извоз сирове нафте из Либије настављен је након вишемјесечне паузе. Цијена нафте је током трговања у петак смањена под утицајем процјена инвеститора око снаге овог тржишта у односу на забринутост око економског успорења.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 94,70 USD (92,72 EUR). Забиљежен је седмични пад цијене од 2,96%. Ово је трећа седмица заредом да цијена нафте биљежи смањење.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.708,17 USD (1.696,61 EUR).

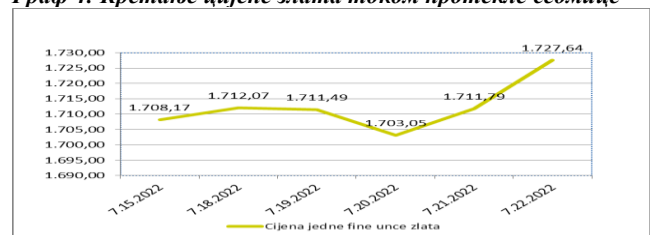
Почетком седмице цијена злата није биљежила значајне промјене и углавном је била под утицајем кретања долара. Такође, инвеститори су процјењивали наредне одлуке FOMC-а, што је утицало на то да се цијена овог племенитог метала креће у узаном распону. Средином седмице цијена злата је забиљежила нешто већи пад управо због процјена инвеститора око заузимања позиција. Очекивани раст каматних стопа утицао је на инвеститоре да своја средства усмјере у већој мјери ка активама које носе камату у односу на инвестиције попут злата. То је довело до смањења и консолидације цијене злата на нивоу од око 1.700 долара по унци.

Већ наредног дана у четвртак, цијена злата је повећана под утицајем појачане забринутости инвеститора око економског раста због примјене рестриктивније монетарне политике у неким од водећих економија. Забринутост због рецесије је појачана након што су објављени подаци са тржишта рада у САД показали да су захтјеви за помоћ због незапослености повећани на највиши ниво у посљедњих осам мјесеци.

Цијена злата је у петак повећана након што су објављени слабији економски подаци за већину снажнијих економија указали на успорење, што је појачало страхове од глобалног успорења и редуковало очекивања даљег монетарног затезања од стране глобалних централних банака.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.727,64 USD (EUR 1.691,61). Цијена злата је забиљежила седмични раст од 1,14%, након пет седмица узастопног пада цијена.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.